

USTAWA

z dnia 30 maja 1996 r.

o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw.

Rozdział 1

Przepisy ogólne**Art. 1.** Ustawa określa zasady:

- 1) tworzenia i gospodarowania rezerwami państwowymi surowców, materiałów, paliw, maszyn, urządzeń, produktów rolnych, produktów i półproduktów żywnościowych, leków i materiałów medycznych oraz artykułów sanitarnych, a także innych wyrobów niezbędnych do realizacji zadań w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa,
- 2) tworzenia, utrzymywania i finansowania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych, węgla kamiennego i gazu ziemnego.

Rozdział 2

Rezerwy państwowe

Art. 2. 1. Tworzy się rezerwy państwowe surowców, materiałów, paliw, maszyn, urządzeń, produktów rolnych, produktów i półproduktów żywnościowych, leków i materiałów medycznych oraz artykułów sanitarnych, a także innych wyrobów niezbędnych do realizacji zadań w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa.

2. Rezerwy państwowe, zwane dalej „rezerwami”, stanowią wyodrębniony majątek Skarbu Państwa.

Art. 3. 1. Rezerwy dzieli się na:

- 1) rezerwy mobilizacyjne — służące realizacji zadań związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Sił Zbrojnych oraz bezpieczeństwa publicznego w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa, a także w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa,
- 2) rezerwy gospodarcze — służące w szczególności zaspokajaniu podstawowych surowcowych, materiałowych i paliwowych potrzeb gospodarki narodowej oraz utrzymaniu ciągłości zaopatrywania ludności kraju w podstawowe produkty rolne, produkty i półprodukty żywnościowe, leki i materiały medyczne oraz artykuły sanitarne w okresach, o których mowa w pkt 1, a także eliminowaniu lub łagodzeniu zakłóceń w funkcjonowaniu gospodarki narodowej, wynikających z nieprzewidzianych zdarzeń i okoliczności oraz klęsk żywiołowych.

2. W ramach rezerw gospodarczych wyodrębnia się stany zastrzeżone dla celów mobilizacyjnych.

Art. 4. 1. Rezerwy mobilizacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, tworzą ministrowie, kierownicy urzędów centralnych, prezesi agencji wymienionych w art. 9 i wojewodowie, każdy w zakresie swojej działalności statutowej, w zakresie rzeczowym i ilościowym niezbędnym do realizacji zadań związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa.

2. Rezerwy gospodarcze, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, tworzą:

- 1) Minister Przemysłu i Handlu — w zakresie rezerw surowców, materiałów i paliw,
- 2) Minister Zdrowia i Opieki Społecznej — w zakresie rezerw leków i materiałów medycznych oraz artykułów sanitarnych,
- 3) Prezes Agencji Rynku Rolnego — w zakresie rezerw produktów rolnych oraz produktów i półproduktów żywnościowych.

3. Rada Ministrów może określać, w drodze rozporządzenia, rezerwy gospodarcze nie wymienione w ust. 2, zobowiązując do ich tworzenia innych ministrów, kierowników urzędów centralnych lub wojewodów.

Art. 5. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb:

- 1) tworzenia, gospodarowania i dysponowania rezerwami,
- 2) finansowania rezerw,
- 3) kontroli i tworzenia systemów informacyjnych o rezerwach, z wyjątkiem określonym w ust. 2.

2. Rezerwy mobilizacyjne są objęte badaniami statystycznymi prowadzonymi przez Główny Urząd Statystyczny, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439).

Art. 6. 1. Wykonywanie zadań w zakresie rezerw przez organy wymienione w art. 4 koordynuje Minister—Kierownik Centralnego Urzędu Planowania.

2. Do zadań Ministra—Kierownika Centralnego Urzędu Planowania w zakresie koordynacji zadań w dziedzinie rezerw należy w szczególności:

- 1) opracowywanie zbiorczych projektów planów rzeczowych i finansowych tworzenia rezerw oraz przedstawianie ich do zatwierdzenia Radzie Ministrów,
- 2) sprawowanie funkcji kontrolnej w stosunku do organów, o których mowa w art. 4, bez naruszania uprawnień innych organów kontrolnych,
- 3) inicjowanie przedsięwzięć inwestycyjnych na potrzeby rezerw,
- 4) przedstawianie Radzie Ministrów informacji o stanie i wykorzystaniu rezerw.

Art. 7. Wydatki związane z gospodarowaniem rezerwami są pokrywane ze środków budżetu państwa. Środki te są przeznaczone na pokrycie:

- 1) przyrostu i zmiany struktury rezerw, zgodnie z ustaleniami planów tworzenia rezerw,
- 2) kosztów utrzymywania i magazynowania rezerw,
- 3) kosztów wymiany rezerw,

4) nakładów inwestycyjnych związanych z budową i modernizacją infrastruktury technicznej utrzymywania rezerw.

Art. 8. 1. Organy, o których mowa w art. 4, nakładają na podmioty gospodarcze zadania i obowiązki w zakresie magazynowania rezerw, ich wymiany, konserwacji oraz utrzymywania odpowiedniego poziomu ilościowego i jakościowego rezerw.

2. Realizacja zadań i obowiązków, o których mowa w ust. 1, jest odpłatna na warunkach określonych w umowach cywilnoprawnych zawartych między podmiotami gospodarczymi a uprawnionymi organami.

3. Ministrowie, kierownicy urzędów centralnych i wojewodowie mogą przekazywać sprawy związane z zawieraniem umów do realizacji jednostkom wymienionym w art. 9 pkt 1 i 2.

Art. 9. Zadania w zakresie gospodarowania rezerwami realizują:

- 1) Agencja Rezerw Materiałowych,
- 2) Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych,
- 3) Agencja Rynku Rolnego, działająca na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 1990 r. o utworzeniu Agencji Rynku Rolnego (Dz. U. Nr 39, poz. 223 i z 1996 r. Nr 34, poz. 146).

Rozdział 3

Agencja Rezerw Materiałowych i Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych

Art. 10. 1. Tworzy się Agencję Rezerw Materiałowych.

2. Agencja Rezerw Materiałowych jest właściwą w zakresie rezerw surowców, materiałów i paliw.

3. Agencja Rezerw Materiałowych podlega Ministrowi Przemysłu i Handlu.

4. Agencją Rezerw Materiałowych kieruje Prezes, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 11. 1. Agencja Rezerw Materiałowych posiada osobowość prawną.

2. Siedzibą Agencji Rezerw Materiałowych jest miasto stołeczne Warszawa.

3. Prezes Agencji Rezerw Materiałowych jest organem wykonawczym i zarządzającym Agencji.

4. Agencja Rezerw Materiałowych działa na podstawie niniejszej ustawy oraz statutu, nadanego, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Przemysłu i Handlu.

5. Statut Agencji Rezerw Materiałowych określa jej szczegółowe zadania i obowiązki, zasady gospodarki finansowej oraz organizację.

6. Wynagrodzenie Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych ustala Prezes Rady Ministrów.

7. Zasady wynagradzania pracowników Agencji Rezerw Materiałowych określa Prezes Agencji.

Art. 12. 1. Tworzy się Agencję Rezerw Artykułów Sanitarnych.

2. Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych jest właściwą w zakresie rezerw leków i materiałów medycznych oraz artykułów sanitarnych.

3. Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych podlega Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

4. Agencją Rezerw Artykułów Sanitarnych kieruje Prezes, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

Art. 13. 1. Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych posiada osobowość prawną.

2. Siedzibą Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych jest miasto stołeczne Warszawa.

3. Prezes Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych jest organem wykonawczym i zarządzającym Agencji.

4. Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych działa na podstawie niniejszej ustawy oraz statutu, nadanego, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

5. Statut Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych określa jej szczegółowe zadania i obowiązki, zasady gospodarki finansowej oraz organizację.

6. Wynagrodzenie Prezesa Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych ustala Prezes Rady Ministrów.

7. Zasady wynagradzania pracowników Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych określa Prezes Agencji.

Art. 14. 1. Agencja Rezerw Materiałowych i Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych prowadzą samodzielną gospodarkę finansową w zakresie rezerw.

2. Przychodami Agencji Rezerw Materiałowych i Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych są dotacje budżetowe określone corocznie w ustawie budżetowej, wpływy uzyskiwane z obrotu rezerwami oraz inne wpływy.

3. Środki finansowe uzyskane z przychodów, o których mowa w ust. 2, Agencja Rezerw Materiałowych i Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych przeznaczają na:

- 1) finansowanie zmian wielkości i struktury rezerw,
- 2) pokrycie kosztów utrzymania i wymiany rezerw,
- 3) inwestycje,

4) pokrycie kosztów ich funkcjonowania.

4. Agencja Rezerw Materiałowych i Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych:

1) zatrzymują całość nadwyżek środków finansowych uzyskanych w danym roku budżetowym na finansowanie działalności w zakresie rezerw w latach następnych,

2) mogą zaciągać kredyty krótkoterminowe i długoterminowe w celu pełnego pokrycia wydatków, za zgodą Ministra Finansów,

3) prowadzą rachunkowość według zakładowego planu kont, ustalonego przez prezesów agencji, z zachowaniem ogólnych zasad rachunkowości.

5. Nie pobiera się opłaty skarbowej od czynności cywilnoprawnych, których stroną jest Agencja Rezerw Materiałowych lub Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych.

Rozdział 4

Zapasy obowiązkowe paliw ciekłych

Art. 15. 1. Wprowadza się obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych przez producentów i importerów określonych w rejestrze, o którym mowa w art. 17 ust. 2, których roczna produkcja lub import przekracza 200 tys. ton paliw ciekłych; obowiązek ten dotyczy także Centrali Produktów Naftowych „CPN” Spółka Akcyjna.

2. Zapasy obowiązkowe paliw ciekłych stanowią majątek podmiotów tworzących i utrzymujących te zapasy.

Art. 16. Koszty utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych są w części rekompensowane dotacją przedmiotową w ramach środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa.

Art. 17. 1. Organem uprawnionym do stwierdzania obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych przez podmioty, o których mowa w art. 15 ust. 1, jest Minister Przemysłu i Handlu.

2. Minister Przemysłu i Handlu określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru podmiotów obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych. Jednostką właściwą do prowadzenia rejestru jest Agencja Rezerw Materiałowych.

3. Minister Przemysłu i Handlu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy wykaz paliw ciekłych, w zakresie których tworzy się zapasy obowiązkowe.

4. Minister Przemysłu i Handlu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób tworzenia, ustalania ilości i jakości utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych

oraz zasady i sposób ich interwencyjnego wykorzystywania,

- 2) sposób prowadzenia działalności kontrolnej w zakresie tworzenia i gospodarowania zapasami obowiązkowymi paliw ciekłych.

Art. 18. 1. W razie wystąpienia zakłóceń na rynku paliw, zapasy obowiązkowe paliw ciekłych mogą być wykorzystywane na bieżące potrzeby gospodarki.

2. W wypadku zakłóceń, o których mowa w ust. 1, Minister Przemysłu i Handlu może, w drodze decyzji, zezwolić na obniżenie ilości niektórych kategorii zapasów obowiązkowych paliw ciekłych przez wskazane podmioty lub na określonym obszarze kraju, w celu pokrycia zapotrzebowania na paliwa, oraz określić sposób i termin odtworzenia tych zapasów.

3. Zezwolenie na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych, o którym mowa w ust. 2, może być wydane na okres nie dłuższy niż 60 dni.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach Minister Przemysłu i Handlu może, w drodze decyzji, nakazać podmiotom, o których mowa w art. 15 ust. 1, sprzedaż i wydanie artykułów z zapasów obowiązkowych wskazanym podmiotom, jeżeli jest to niezbędne dla zaopatrzenia ludności lub instytucji publicznych.

5. Dochody uzyskane z tytułu sprzedaży zapasów obowiązkowych paliw ciekłych powinny zostać przeznaczone na odtworzenie stanu tych zapasów.

Art. 19. Podmioty, o których mowa w art. 15 ust. 1, mogą zlecać wykonywanie swoich zadań innym podmiotom.

Rozdział 5

Zapasy obowiązkowe węgla kamiennego

Art. 20. 1. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych węgla kamiennego oraz określić zasady częściowego rekompensowania kosztów z tym związanych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów określa:

- 1) podmioty obowiązane do tworzenia zapasów obowiązkowych węgla kamiennego,
- 2) zakres i tryb częściowego rekompensowania kosztów utrzymywania i finansowania zapasów obowiązkowych węgla kamiennego,
- 3) sposób tworzenia, ustalania ilości i jakości, utrzymywania zapasów obowiązkowych węgla kamiennego oraz zasady i sposób ich interwencyjnego wykorzystywania,
- 4) sposób prowadzenia działalności kontrolnej w zakresie tworzenia i gospodarowania zapasami obowiązkowymi węgla kamiennego.

3. Zapasy obowiązkowe węgla kamiennego stanowią majątek podmiotów tworzących, utrzymujących i finansujących te zapasy.

Rozdział 6

Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego

Art. 21. 1. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz określić zasady częściowego rekompensowania kosztów z tym związanych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów określa:

- 1) podmioty obowiązane do tworzenia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego,
- 2) zakres i tryb częściowego rekompensowania kosztów utrzymywania i finansowania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego,
- 3) sposób tworzenia, ustalania ilości i jakości, utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz zasady i sposób ich interwencyjnego wykorzystywania,
- 4) sposób prowadzenia działalności kontrolnej w zakresie tworzenia i gospodarowania zapasami obowiązkowymi gazu ziemnego.

3. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego stanowią majątek podmiotów tworzących, utrzymujących i finansujących te zapasy.

Rozdział 7

Kary pieniężne

Art. 22. 1. Za naruszenie przez podmiot gospodarczy wymagań ustawy, polegających na:

- 1) powstaniu niedoboru w stosunku do ewidencyjnego stanu rezerw,
- 2) uchybieniu w zakresie magazynowania rezerw, ich wymiany, konserwacji oraz ilościowej i jakościowej ochrony stanu rezerw, w wyniku czego powstały straty,

— organ, o którym mowa w art. 4, wymierza karę pieniężną w wysokości 200% wartości niedoboru lub straty.

2. Od decyzji wymierzającej karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wydanej przez:

- 1) Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych — przysługuje odwołanie do Ministra Przemysłu i Handlu,
- 2) Prezesa Agencji Rezerw Artykułów Sanitarnych — przysługuje odwołanie do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 3) Prezesa Agencji Rynku Rolnego — przysługuje odwołanie do Prezesa Rady Ministrów.

3. W postępowaniu w sprawach odwołań od decyzji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 23. 1. Za naruszenie przez podmiot gospodarczy wymagań ustawy, polegających na:

- 1) niedopełnieniu ciążącego na nim obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw, o którym mowa w art. 15 ust. 1, art. 20 i art. 21, w przewidzianym terminie i wymaganej ilości,
- 2) obniżeniu ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych poniżej poziomu określonego w decyzji wydanej na podstawie art. 18 ust. 2,
- 3) obniżeniu ilości zapasów obowiązkowych węgla kamiennego poniżej poziomu określonego na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w art. 20,
- 4) obniżeniu ilości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego poniżej poziomu określonego na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w art. 21,

— Prezes Agencji Rezerw Materiałowych wymierza karę pieniężną, w formie decyzji, w wysokości 50% wartości niedoboru zapasów.

2. Od decyzji Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych służy odwołanie do Ministra Przemysłu i Handlu.

3. W postępowaniu w sprawach odwołań od decyzji, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 24. 1. Należności pieniężne z tytułu kar, o których mowa w art. 22 i 23, stanowią dochód budżetu państwa.

2. Kary pieniężnej nie można nałożyć, jeżeli od naruszenia wymagań ustawy, o których mowa w art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1, upłynął 1 rok.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 25. 1. Agencja Rezerw Materiałowych przejmie zadania i obowiązki oraz środki rzeczowe i finansowe od Głównego Zarządu Rezerw Państwowych z siedzibą w Warszawie, który ulega likwidacji w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Agencja Rezerw Artykułów Sanitarnych przejmie zadania i obowiązki oraz środki rzeczowe i finansowe od Zarządu Artykułów Sanitarnych z siedzibą w Warszawie, który ulega likwidacji w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 26. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o utworzeniu Centralnego Urzędu Planowania (Dz. U. Nr 41, poz. 327 i z 1990 r. Nr 87, poz. 505) w art. 2 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) koordynowanie zadań w zakresie rezerw państwowych, realizowanych przez właściwe organy państwowe,”.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*